

NORGES HØYESTERETT

Den 23. desember 2024 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Indreberg, Steinsvik og Sæther i

HR-2024-2382-U, (sak nr. 24-184261STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat John Arild Aasen)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder tap av førerett.
- (2) A ble 23. februar 2024 tiltalt for brudd på vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3 – plikten til å ferdes hensynsfullt og være aktpågivende og varsom. Grunnlaget lød:

«Søndag 20. august 2023 ca. kl. 05:15 på riksvei 4 ved X i Y kjørte han en Mercedes-Benz AMG C 63 personbil med registreringsnummer PA00000. Han mistet kontroll på bilen og/eller feilfordelte oppmerksomheten sin slik at han kjørte ut av vegbanen på høyre side i en svak venstrekurve. Etter utkjørselen mistet han kontroll på bilen, som roterte slik at bilen landet på taket, airbagene ble utløst og bilen ble totalskadet. Som følge av ulykken ble passasjerer B påført rift i en lunge, nyre, milt og lever, var innlagt på sykehus i syv dager og var sykemeldt frem til slutten av september.»
- (3) Aktor la ned påstand om at A blant annet skulle fradømmes retten til å føre førerkortpliktig motorvogn for en periode på 15 måneder.
- (4) Ved Romerike og Glåmdal tingretts dom 18. juni 2024, ble A frifunnet.
- (5) Etter anke fra påtalemyndigheten avsa Eidsivating lagmannsrett dom 17. oktober 2024, med denne domsslutningen:

- «1. A, født 00.00.2003, dømmes for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd jf. § 3 til en straff av fengsel i 21 – enogtyve – dager, samt en bot stor 15.000 – femtentusen – kroner. Fengselsstraffen gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år, jf. straffeloven § 34.
2. A fradømmes retten til å føre førerkortpliktig motorvogn for en periode på 15 – femten – måneder regnet fra dommen er rettskraftig. Ved gjenerverv av

førerretten må han gjennomføre full ny førerprøve, jf. forskrift om tap av retten til å føre motorvogn § 8-3 siste ledd.

3. A pålegges å betale saksomkostninger med kr 2.500 – totusenfemhundre.»

- (6) A har anket til Høyesterett over domsslutningen punkt 2 – tapet av førerretten. Han anfører prinsipielt at han ikke skal fradømmes førerretten, subsidiært at tapstiden er for lang. Han viser særlig til at han er yrkessjåfør, at han nylig har fått barn og at han har hatt førerretten i behold siden hendelsen.
- (7) *Påtalemyndigheten* har inngitt merknader til anken og anfører at den bør nektes fremmet.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (9) A ble frifunnet i tingretten, men domfelt i lagmannsretten. Anken kan dermed bare nektes fremmet dersom ankeutvalget enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. En ankenektelse må begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (10) Når den som har førerrett blir ilagt straff, kan det i samme dom fastsettes tap av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn for en bestemt tid eller for alltid, jf. vegtrafikkloven § 33 første ledd. Nærmere regler er gitt i tapsforskriften – forskrift 19. desember 2003 nr. 1660.
- (11) Lagmannsretten har beskrevet de nærmere utgangspunktene for vurderingen i saken slik:
- «Tapsforskriften § 2-5 gjelder tap av førerrett ved straff etter vegtrafikkloven § 3 første ledd dersom forholdet eller adferden har ført til trafikkuhell med personskafe, som er situasjonen her. Etter bestemmelsens nr. 3 bør tapstiden fastsettes fra 6 til 12 måneder der den uaktsomme kjøringen, evt. kombinert med for høy hastighet etter forholdene, har ført til utforkjøring. Etter lagmannsrettens syn er det situasjonen her.
- Det følger videre av tapsforskriften § 2-9 annet ledd at tapsperioden forlenges med 5 måneder dersom førerkortinnehaveren er ilagt til og med 7 prikker fra før, slik tiltalte i foreliggende sak er.»
- (12) Dette er riktige rettslige utgangspunkter.
- (13) Det fremgår videre at lagmannsretten ved fastsettelsen av tapstiden korrekt har lagt vekt på at A har beholdt førerretten i lengre tid etter handlingstidspunktet, jf. tapsforskriften § 1-4 andre ledd.
- (14) Om betydningen av at A er yrkessjåfør, uttaler lagmannsretten:
- «Tiltalte er yrkessjåfør og er slik sett avhengig av førerkortet i sitt yrke. Etter sikker rettspraksis er det imidlertid ikke grunnlag for å redusere tapstiden av den grunn.»
- (15) Også dette er et riktig forstått. I Rt-2005-641 avsnitt 27-28 sa Høyesterett seg enig i at det for yrkessjåfører må stilles særlige krav til aktsomhetsnivået i trafikken, og at det ikke har vært hensikten bak regelverket om tap av førerrett at yrkessjåfører skal nyte godt av kortere tapstid enn det som gjelder for andre sjåfører.

- (16) Lagmannsretten var videre oppmerksom på tiltaltes forsørgelsesbyrde, og fastsatte etter en samlet vurdering tapstiden til 15 måneder.
- (17) Straffeprosessloven § 344 får anvendelse ved vurderingen av om en anke over straffutmålingen kan nektes fremmet, jf. HR-2018-1050-U avsnitt 28. Det gjelder også ved anke over tap av retten til å føre motorvogn, jf. straffeprosessloven § 2 andre ledd, jf. første ledd nr. 3 og Erik Keiserud med flere, *Straffeprosessloven, lovkommentar*, à jour per 1. september 2024, note 2 til § 344.
- (18) Spørsmålet om anken klart ikke vil føre frem, skal derfor besvares ut fra om det er et åpenbart misforhold mellom den straffbare handlingen og reaksjonen, jf. HR-2016-1151-U avsnitt 17. Det må i den sammenheng tas i betraktning at A også er idømt 21 dager betinget fengsel og 15 000 kroner i bot.
- (19) Vurderingene til lagmannsretten er forsvarlige. Ankeutvalget kan ikke se at det er noe åpenbart misforhold mellom den straffbare handlingen og tapet av føreretten isolert sett, og ei heller mellom den straffbare handlingen og den samlede reaksjonen som A er idømt, jf. straffeprosessloven § 344.
- (20) Ankeutvalget finner det etter dette klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum.
- (21) Anken gjelder heller ikke spørsmål av betydning utenfor den foreliggende sak, og det er ikke av andre grunner særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd andre punktum. Anken nektes derfor fremmet.
- (22) Beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G

Anken nektes fremmet.

Kine Steinsvik
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Knut Erik Sæther
(sign.)